

Eduardo Martínez Abascal

Professor de Financial Management a IESE Business School, participa dimarts a Tribuna de Girona (19:30h) amb la conferència «Situació econòmica: els números per aclarir-se». Abascal, que és també Doctor en Economia i Direcció d'empreses per la Universitat de Barcelona, parla en aquesta entrevista de la crisi i, contràriament a molts experts del seu ram, no es mossega la llengua i s'expressa amb absoluta claredat

«Sí, és necessari prestar diners als bancs»

Albert Soler
GIRONA

P Aquest any serà tan dolent com vaticinen els augurs?

R Ningú és profeta en economia. Però m'apunto a l'optimisme. L'any 2013 acabarà millor del que ha acabat 2012. És a dir, l'economia haurà crescut més l'últim trimestre del 2013 del que ho ha fet en l'últim trimestre del 2012. Tindrem encara un primer trimestre dolent, però cada vegada anirem a millor.

P L'optimisme és bo?

R Clarament sí. S'acaba encomanant al consumidor, que compra més, i a l'empresari, que s'anima a invertir. I això fa créixer l'economia.

P Quins signes positius veu?

R La tempesta dels mercats (prima de risc, rescat, etc.) ha amainat i els inversors s'animen a prestar a empreses espanyoles, per primera vegada en 10 mesos. El sanejament bancari està ja canalitzat i els bancs donen mostres de començar a prestar, tot i que ho faran a poc a poc. I ara entren més diners d'inversors estrangers dels que en surten, senyal que ha tornat la confiança. Ja gairebé exportem tant com importem. Abans era al revés i se'ns n'anaven gairebé 60.000 milions en aquest tema, un 6% del PIB. Les empreses han sortit a vendre fora i gràcies a això poden mantenir l'ocupació.

P Més motius per a l'optimisme?

R A Europa i especialment a Alemanya el creixement el 2013 serà baixet (menys de l'1%), per la qual cosa els alemanys estaran més inclinats a fer polítiques europees que afavoreixin el creixement i s'obsessionaran menys amb el dèficit.

P El gran drama és l'atur. Millorà l'ocupació?

R La recuperació econòmica no farà créixer l'ocupació en un primer moment. Un empresari només contracta més gent quan està a límit de comandes, i això encara trigarà.

P L'economista en cap de l'FMI ara reconeix que no va ser bona idea retallar tant, ja que s'ha reduït el consum: a bones hores, no?

R S'haurien d'haver fet polítiques de retallades i simultàniament polítiques d'estímul, tal com es va fer als EUA i els va funcionar. Un dels components del PIB és la despesa pública. Si aquesta es retalla, el PIB baixa. Això és matemàtic.

P Si és tan clar, a què vénen aquestes retallades salvatges?

R Aquí s'ha retallat no per millorar l'economia, sinó perquè no hi havia diners per pagar i ningú ens en prestava. S'ha retallat perquè no hi havia alternativa, no hi havia calés.

P No ha servit de gaire res...

R Si les retallades no vénen acompanyades de polítiques monetàries d'estímul, promogudes pel Banc Central Europeu (com als EUA) pots

Eduardo Martínez Abascal és moderadament optimista.

acabar en una crisi de cavall o tardar més temps a sortir-ne, com ens està passant.

P I ara què?

R No ens queda més remei que retallar i passar-ho malament fins que l'autoritat europea es convenci que cal fer plans de creixement econòmic: posar a funcionar el Banc Central i el pressupost europeu. Nosaltres sols no podem.

P Vol dir que l'economia la dirigeix gent gaire competent, que no veïessin el que ens queia a sobre?

R La crisi immobiliària la preveia tothom, no pot ser que un pis valgui 6.000€/m² a l'Hospitalet! La crisi financera també la preveia tothom, almenys els que estan més a l'aguait: no pot ser que et prestin 200.000 euros a 40 anys i a sobre et doni per pagar un cotxe i un creuer i el teu salari és de 1.200€. El crèdit creixia al 25% i el normal és que creixi al 5%.

P I la crisi de la despesa pública?

R També la preveia tothom. No pot ser que et gastis 8.000 milions en voreres, que als de les ambulàncies els pugin el salari de 1.000 € (que ja sé que és poc) a 1.600 €, que hi hagi «jefes» per tot arreu, que el nombre de fundacions públiques augmenti una enormitat, etc.

P Si es veia, per què no es va fer res?

R Perquè als que es lucraven amb tot

això, que coincideix amb els que manen, ja els anava bé. També perquè els polítics van fluixos de coneixements d'economia domèstica. I sobretot, perquè als polítics se'ls mesura només a curt termini (les eleccions de l'any que ve), per tant, jo gasto ara, la gent contenta i em vota. I després ja veurem com ho paguem. No és això el que fa una família raonable.

P S'han acabat les retallades?

R Crec que seguiran, potser més selectives i no a sac. Al sector públic no s'ha de retallar per retallar. Cal disminuir la despesa inútil, com s'ha fet a les empreses privades. I retallar la despesa que tingui menys efecte sobre el creixement econòmic.

P Per exemple?

R Hi ha infinitud d'exemples, gairebé en totes les àrees. Per exemple, TV3 tenia 3 platós enmig de Barcelona, amb tots els mitjans tècnics i personal: mai els va estrenar. Ara els volen vendre. Lògic.

P Però les retallades han estat ben executades?

R No sé si s'han pactat amb els afectats per fer-les de manera racional. Em fa la impressió que no, i potser així s'hauria fet menys mal i menys soroll. I per descomptat, no s'han explicat gens bé.

P Són assenyades despeses com el

TAV, que a Girona estrenem?

R Malgrat el que la gent creu, l'augment de despesa pública no s'ha degut principalment a les inversions faraòniques (aeroports, AVE, etc), que només són un 10% de la despesa total del sector públic a Espanya. El problema és el creixement de la despesa corrent: salaris i compra de béns i serveis. Dit això, com que l'AVE ja està fet, cal fer-lo servir a veure si guanyem diners. Només el tancaria si les despeses d'explotació (de mantenir-lo en funcionament) fossin superiors als ingressos.

P Fa suficient Europa per promoure el creixement econòmic?

R Ni fa suficient ni fa res. O gairebé res. La Reserva Federal va injectar en l'economia dels EUA 2.000 milers de milions en els anys 2008 i 2009. El BCE ha injectat només la meitat i gairebé 4 anys més tard. Resultat: l'economia americana es va recuperar el 2010 i l'europea segueix llanguint 3 anys més tard. Un altre exemple: el Tresor (el Govern) dels EUA va donar ajudes a empreses, famílies i bancs per valor de 600-700 milers de milions de dòlars que van anar directament a l'economia. A Europa ens hem gastat 450 que han anat només als governs i no a l'economia.

P La gent critica que es presti diners als bancs.

R El sistema financer és a l'economia el que la circulació de la sang és a l'ésser humà. Si la sang no circula, l'individu es mor. Igual l'economia. Per això és essencial que el sistema bancari funcioni, estigui sanejat i presti diners. O sigui, sí cal prestar diners als bancs.

P Que l'euro baixi respecte al dòlar seria una bona solució?

R Claríssim que sí. Si sóc una empresa i aquí no venc res, surto fora i venc. Però vendre fora amb un euro a 1,3 \$ és complicat. Un euro = 1 \$ seria meravellós. És incompreensible que l'autoritat europea, sobretot l'alemanya, no ho vegi així.

P Els líders europeus són veritables líders?

R Els seus fets no ho han demostrat fins ara. Només pensen en els resultats electorals al seu poble demà passat. Cap pensa en el bé del conjunt. Així ens va. De fet, no hi ha govern europeu, hi ha tres ens de decisió que fan de govern en un caos.

P Com a economista, i sense banderes de pel mig: realment l'economia catalana aniria millor sense formar part d'Espanya?

R Uf, contestar a aquesta pregunta és ficar-se en un jardí. Separar-se d'Espanya no suposa «perdre» el mercat espanyol, però alguna cosa es reduiria, i amb un mercat més petit és més difícil que ens vagi millor. Ara bé, si separar-se d'Espanya comporta sortir de la UE (i sembla que va per aquí la cosa) llavors sí que l'embolic és descomunal: és com passar a segona divisió. No especifico per no

«És incompreensible que

Europa no vegi la necessitat de depreciar l'Euro respecte al dòlar per afavorir l'exportació»

La Generalitat és de les

administracions que més ha augmentat la seva despesa. Ja va passar en la crisi del 93»

«Independència? Per saber

si serà bona cal preguntar als empresaris: creu que vendrà més si ens separem d'Espanya?»

allargar-me, però seria penós: pujada de tipus d'interès, nova moneda, aranzels per vendre a l'exterior, embolic, embolic, i una sensació d'incertesa que fa espaventar només pensar-ho.

P La clau és estar o no a la UE?

R L'economia va bé quan les empreses venen. Per tant, per saber si la separació serà bona o dolenta per a l'economia, cal preguntar a les empreses: creu vostè que vendrà més si se separa d'Espanya? Una separació suposa un cost emocional fort i això no crec que faciliti vendre més.

P Almenys l'economia no dependria de Madrid.

R Tampoc tinc proves que la Generalitat sigui millor administrador públic que altres CCAA o que l'Administració Central. De fet, històricament és de les administracions que més ha augmentat la seva despesa i de les que tenen pitjor ràting creditici. I això no és d'ara, ja va passar també en l'anterior crisi del 93.

P Rajoy hauria de demanar el rescat?

R Un rescat per si mateix no és negatiu, és rebre diner prestat de la UE perquè ningú te'n presta. En el pic de tempesta dels mercats (juliol-agost 2012), jo sí hagués demanat el rescat, ja que la incertesa i les notícies negatives contínues són terribles per a l'economia. En les presents circumstàncies, quan el Tresor es finança bé i a cost raonable i que la pressió dels mercats ha amainat, no sembla necessari.

P Què li sembla que Rato, després de Bankia, fitxi per Telefónica?

R Avantatges de pertànyer a la casta. Jo prohibiria que qualsevol expolític treballés en una empresa que opera en sector regulat, ja que depèn d'alguna manera del Govern.

P És ètic que tants dirigents polítics acabin en grans empreses?

R Aquest és un problema. L'altre és que tants polítics ho siguin sense haver treballat abans en una empresa: només han treballat al partit.